

ORCSIK ROLAND

A szétporladás a lehető legjobb

Kedves Ottó,

rég találkoztunk, még a karantén bevezetése előtti napokban, amikor családotól meglátogattunk titeket, és elhoztuk az utolsó kölyökkutyát, a fehér tappancsú Zoknit. Feleségem, Maca kiegészítette Linkával a nevéét, hogy kiemelje a nőies vonásait. A Zokniról ugyanis nem a végzet szukája jut az eszünkbe először. Summa summarum: az egészségügyi könyvében Zokni Linkaként szerepel. Legtöbbször azonban Zokninak, Zoknicának hívjuk a kis tacsbólányt, gyerekeink olykor még Hoppninak is becézik, utalván az izgága, mindenkire ugráló természetére. Néha eszembe jut, ha nem lenne neve, akkor vajon létezne-e? Az első névadó pedig természetesen Te voltál. Ezt olykor elmondom Zoknicának, neki is ismernie kell az őseit, a saját mítoszáét.

Valamelyik nap lekaptam a polcomról a *Világpor* című kötetedet, felolvastam a szőrös csajsziának pár versedet, hátha így eszébe juttatlak, persze hasztalan, a költészet mágiája csak az emberek között működik. Apropos, *Világpor*, a karantén időszakában fölfedeztem Szabados György műveit, beszereztem három lemezét, köztük az *Adytont* is bakeliten. Egyébként a szakavatott ismerőseim többször kiokítottak, hogy a bakelit téves szó, a vinil a helyes. Nekem valahogy a bakelit szó jobban fekszik, jobban esik kimondani. Valójában sem a bakelit, sem a vinil szó nem pontos, egyik anyag sem alkalmas hanglemez-gyártásra. Ki nevezte el mégis a fekete lemezkorongot bakelitnek, illetve vinilnek? Ismét ott tartunk, hogy a név létrehoz. Még egy pontatlan elnevezés is alkalmas arra, hogy földidézze a zenét a tudatunkban. Visszatérve Szabados darabjához, azt hiszem, a *Világpor* nem pusztán

a címadó köteted, hanem az egész költészeted egyik legtalálóbb metaforája. Az apró, finom, lopakodó zörejekből fölépülő romos szerkezet mintha a Te világod, világporod hiteles tükörképe, Szabados esetében pedig hangképe lenne. Kompozíció és improvizáció, ezek kulcsfogalmak Szabadosnál. Darabjában a szerkezet kötöttnek tűnik, Szabados minden mást a szabadságra, a nyitottságra, a zenészeire, vagyis az improvizációra bízott. Kompozíció és improvizáció, ezek a Te könyveidet összetartó erők is. A *Világpor* köteted Keszi Imrétől kölcsönzött mottója egy Bartókkal kapcsolatos legendát idéz fel, miszerint komponálni már sehogy sem lehet, de „azért az ember dolgozik”. A szabadság egyszerre feladat és örömforrás. *Nem könnyű.*

No, túlságosan elkanyarodtam a kiindulóponttól, Zoknitól. Amikor neki megmutattam Szabados *Világporát*, elsőre a füle botját sem mozdította. Ahogy a kopogó zajok fölerősödtek, Zokni csóválni kezdte a fejét, majd vakkantott párat. Nem kérdés, az avantgárd híve.

Ugyanakkor nem pusztán ilyen artistikus élményekben van része a kutyának. Amikor átcsempésztük a horgos–röszkei kishatáron, az autóban sokáig nyűszített, sehogy sem tudtuk lecsillapítani. Attól tartotunk, lebukunk az ellenőrzésen. Majd Macának hirtelen ötlete támadt, hogy betakarja a sáljával, és csoda történt. A feleségem anyai energiája megnyugtatta Zoknit, végül átaludta a simán lezajlott átcsempészését. Szinte a tenyerünkön hordoztuk a házunkban, hatalmas derűtséget okozott a gyerekeknek a karanténnapok kezdetén. Ez azonban nem tartott sokáig, a második napon ugyanis Zokni eltűnt. Amikor elmentünk otthonról, rendszerint kiengedtük a kertbe Dezsővel együtt. Igen ám, csakhogy Zoknica fölfedezte a kapu melletti ereszcsonát, amelyen ő lazán átfért. Amikor azon a második napon hazaérkeztünk a gyerekekkel a suliból, oviból, hiába hívogattuk, a kutyus nem futott eléink. Nagy volt ám a sírás-rívás, ráadásul beesteledett, és hiába kerestük az alsóvárosi utcákon, hiába szólongattuk, a sötét aljaerdőből nem érkezett válasz, nem hallottuk a vakkantását a kertes házak udvarában. Kétségbeestünk, attól is szorongtunk, hogyan mondjuk el Nektek, hogy két nap után elvesztettük a kutyust? Kínunkban bekopogtunk a szomszédokhoz, hátha látták valahol Zoknit. Hiába, senki. Már lemondtunk róla, különösen kis-

lányomat, Julcsikát viselte meg az egész. Egyszer csak este tíz körül valaki csöngetett. A szomszéd volt, az egyik ismerőse közzétette Zokni fényképét a *Szegedi kutyások* Facebook-csoportban, azzal a szöveggel, hogy talált a környéken egy kölyök tacsokót. Átugortam a szomszédhoz, írtam vele az ismerősének, aki hozzánk közel, a Paprika utcában lakik. Közben harmincvalahányan jelentkeztek, hogy szívesen elvinnék a kutyát. Szerencsére a szomszéd pozitívan válaszolt az üzenetünkre, és még aznap este Zokni visszakerült hozzánk! Egy félbetört téglát tettem az ereszcsonna útjába, igaz, nemcsak Zoknica, hanem esőzékora a víz is küzd vele. A tacsokólány az első hónapban velünk aludt az ágyban. Próbáltuk rászoktatni arra, hogy Dezsővel aludjon, ám miután az idősebbik tacsokó a saját területén a szociális távolságtartás híve, nem jött össze a tervünk. Egy reggel arra ébredtem, hogy egy öklömnyi nagyságú piros folt ékíti a jobb lábszáramat. Azt hittem, valami rovar csípett meg, volt már ilyen. Egy hétig kentem csípés elleni kenőccsel, Fenistillel, mire elmúlt. Nem viszketett, nem fáj, csak égett egy kicsit. Miután elmúlt a folt, egy hétig nem volt semmi, hanem a harmadik héten visszatért, ám karimásan, nagyobb holddudvarral. Újra kenegtettem Fenistillel, a folt azonban makacsul kitartott. Egy ismerősöm rám hozta a frászt, hátha kullancscsípés. A járvány miatt nem tudtam beugrani csak úgy a háziorvoshoz, hanem fel kellett hívnom, lefotóznom a tünetet, amit az e-mail-címére továbbküldtem. A háziorvos Lyme-kórra gyanakodott, és sürgősen a fertőző osztályra küldött, ahol hasonló diagnózist állapítottak meg, és fölírtak egy egyhónapos antibiotikum-kúrát. Az antibiotikumra a széles foltmező két nap múlva elmúlt, és leszámítva a gyógyszer okozta fosást, rendben vagyok, semmim sem fáj, nincsenek idegi panaszaim, bénulási tüneteim stb. Hogy jön mindez Zoknihoz? Azokban a napokban sokat sétáltattuk az alsóvárosi kiserdőben, és rendszerint egy-két kullancsot találtunk benne utána. Alvás közben a rejtőző kullancsa valahogy átmászhatott róla a lábszáramra.

Ez az eset arra volt jó, hogy pontot tegyünk a közös alvás végére. Zoknica azóta a nappaliban alszik. Az első hetekben persze ez sem ment könnyen, mert a kutyalány éjjel a nappali ajtaját zörgetve háromszor ébresztett minket pisilés, kakilás céljából. Macával olyan érzésünk volt, mintha

újra gyerekünk született volna, napközben kissé álmatlanul kóvályogtunk a többszöri fölédrestől. Hanem megtaláltuk ennek is a megoldását! Méghozzá Dezső személyében: bevittük a kosarát a nappaliba, így Zoknica nem ébreszt föl senkit, ha kakilnia kell, akkor odapottyant a laminált padlóra egyet-kettőt, majd visszapattan kedvenc alvóhelyére, a vendégek számára fenntartott ülőkére. Vagyis most már mindenki jól alszik.

Mellesleg Dezső egyáltalán nem fogadta kitörő örömmel a jövevényt. Amikor az első napon megpróbáltuk közelíteni őket egymáshoz, Dezsőke harapással üdvözölte Zoknit. Fokozatosan azonban sikerült ezt is megoldani. Miután nálunk átjáromház van, az első hétben folyamatosan csuktuk a gyerekszoba ajtaját, nehogy véletlenül balhé legyen a kutyák között. A következő héten kint a szabadban már együtt kutyagoltak. A harmadik héten sikerült a házban is elfogadtatni Dezsővel, hogy immár ketten vannak. Az öreg persze továbbra is igazi lópokrócként viselkedik, igaz, Zokni sem finomkodik túl a dolgot, elég hevesen ostromolja Dezsőt, csüng rajta, harapdálja az orrát, fülét, nyakát, amit ér, jobb esetben nyalja-falja. Dezső ilyenkor hörög, ám nem marja meg a kis bolondot. Amikor már nekünk is sok Zoknica vehemens udvarlása, leállítjuk. Egyébként többször mondtam Dezsőnek, higgye el, irigylésre méltó szituációban van. Egy fiatal csajszi rajong érte, én az ő helyében nem puffognék annyit (főleg, hogy ki lett herélve a szomszéd szukájával történt botrányos viselkedése után...). Majd megtapasztalja, amikor Zokniból igazi femme fatale lesz, dögös Linka, hogy mekkora szerencséje van. Rendben, nemi életet már nem élhet, ám gondoljon bele, hogy Zokni még így is csodálja!

Lejárt a Szabados-lemez, újra fölteszem az első oldalt; az *Adyton* című remekmű egyszerre utal Ady lírájára, illetve Hamvas *Patmosz* című művére. Hamvas egyébként vitatta Ady költészetében a züllés élvezetét, nihilizmusát. Szabadosnál Ady az új, a progresszív hírnökeként fontos, az „Adyton” pedig görög szó, és azt jelenti, hogy: „legrejtettebb szentély”. Kompozíció és improvizáció, nyitottnak lenni a jelen pillanat szakralitására. A *Világszörög* fölütése jut eszembe:

„hogyan fújjam meg szarvad
hogyan fújjam meg egyszerre mind a kettőt
anélkül hogy nekiesnék fűrészelni
szarukürtöt”

Egyébként nekem azt írtad a dedikációban, hogy:

„Orlandónak, hogy
ne hulljon porrá soha,
mint ahogyan hullok
én”

Mostanában kezdem kapiskálni, hogy a szétporlás a lehető legjobb, ami egy életművel történhet. Ezáltal számtalan más alakban él tovább, hatása továbbgyűrűzik. Így épül föl a morzsából a monumentum. No, nem fényezlek tovább, elkanyarodtunk a kiindulóponttól, hallom Dezső és Zokni türelmetlen csaholását a konyhában, itt az idő vacsorázn!

Üdv Jutkának, Leának, Szabolcsnak, Pirinek, valamint az unokáknak is!

Barátsággal:

Roland

P.S.: Elfelejtettem a leglényegesebbet: boldog 80. születésnapot!